

*В.І. Шульгіна, доктор філологічних наук
М.Ю. Сичова
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Особливості взаємодії інтернет-журналістики й суспільства

Швидкий розвиток онлайн-журналістики змінив комунікаційний ландшафт, забезпечивши нові можливості для обміну інформацією, але водночас викликав проблеми, такі як поширення дезінформації, поляризація суспільства та негативний вплив на психічне здоров'я. Разом з тим спостерігається підвищення медіаграмотності користувачів, інтеграція інструментів для управління інформаційним споживанням і посилення етичних стандартів у журналістиці.

Поява та стрімкий розвиток онлайн-журналістики радикально змінили сучасний комунікаційний ландшафт. Цифрові платформи та соціальні мережі стали невід'ємною частиною повсякденного життя, відкриваючи нові можливості для отримання, обміну та споживання інформації. Цей процес супроводжується не лише позитивними змінами, такими як розширення доступу до новин та зростання громадської активності, але й низкою викликів, включаючи поширення дезінформації та маніпуляцій. Це вимагає ретельного аналізу та розробки ефективних стратегій для подолання існуючих ризиків.

Одним з найбільш помітних наслідків розвитку інтернет-журналістики стала трансформація міжособистісних взаємодій та зміна соціальної поведінки [2]. Цифрові платформи створили нові простори для спілкування, дозволяючи людям з різних куточків світу обмінюватися думками, ідеями та досвідом. Онлайн-форуми, соціальні мережі та блоги стали місцем формування громад, об'єднаних спільними інтересами. Такі зміни принесли багато позитивних моментів, роблячи життя сучасної людини більш широким та більш інформативним.

Однак така доступність комунікації породжує низку проблем, що впливають на соціальну поведінку. Поширення агресії, мови ненависті, тривожних розладів та інших психологічних проблем є лише кількома прикладами негативних наслідків. Соціальні мережі, зокрема, впливають на емоційний стан користувачів, посилюючи почуття тривоги та депресії через постійний потік інформації [1]. Крім того, алгоритми, що комбінують контент на основі інтересів користувачів, подають користувачам лише ту інформацію, яка підтверджує їхні погляди. Це сприяє поляризації суспільства, послаблює здатність до критичного мислення та впливає на подальше сприйняття інформації. Таке психологічне викривлення має відповідні наслідки. Постійна присутність в онлайн-середовищі може спричинити розвиток інтернет-залежності, що виявляється у формі нав'язливої потреби перевіряти новини, соціальні мережі або спілкуватися в мережі. Це призводить до зниження продуктивності, втрати реальних соціальних контактів та погіршення психічного здоров'я. Також поширеною є проблема так званого «цифрового виснаження», коли постійний вплив новин та негативних подій призводить до

емоційного вигорання та стресу. Варто підтвердити, що соціальні мережі впливають на самооцінку та психічний стан, оскільки користувачі часто порівнюють своє життя з «ідеальними» зображеннями інших [3]. Це може призводити до відчуття неповноцінності, тривоги та навіть депресії. Крім того, масове поширення негативних новин, таких як війни, катастрофи, кризи або інші події, може викликати почуття безпорадності та занепокоєння, що додатково посилює негативний психологічний вплив.

Для ефективного вирішення проблем, пов'язаних з розвитком онлайн-журналістики та цифрових платформ, необхідно застосувати комплексний підхід, що охоплює як технологічні інновації, так і соціальні аспекти. Важливим пунктом є підвищення рівня медіаграмотності населення, але на етапі інформаційної катастрофи цей пункт не є дієвим.

Основним вирішенням проблеми є можливість звернути увагу на психологічний комфорт користувачів цифрових платформ. Оскільки тривале перебування в мережі може негативно впливати на психічне здоров'я, необхідно розробити інструменти для регулювання інформаційного споживання. Наприклад, це можуть бути програми, які відстежують час, проведений в мережі, та пропонують рекомендації щодо збалансування онлайн-активності з реальним життям.

Ще одним важливим аспектом є інтеграція цифрових платформ з інструментами для підтримки психічного здоров'я. У сучасних умовах інтенсивного використання цифрових технологій це стає надзвичайно актуальним. Наприклад, можна розробити функції, які дозволяють відстежувати емоційний стан користувача за допомогою аналізу його поведінки, включаючи частоту використання додатків, взаємодію із соціальними мережами або характер пошукових запитів. На основі отриманих даних такі платформи можуть надавати персоналізовані рекомендації щодо управління стресом, пропонуючи, наприклад, медитаційні практики, когнітивно-поведінкові вправи або контакти кваліфікованих фахівців з психічного здоров'я. Такий підхід сприятиме не лише покращенню психічного самопочуття користувачів, але й створенню безпечного та підтримуючого онлайн-середовища.

Нарешті, необхідно посилити етичні стандарти в онлайн-журналістиці. Журналісти повинні нести відповідальність за поширювану інформацію [2], особливо під час криз або суспільно значущих подій, коли недостовірна або маніпулятивна інформація може призвести до паніки чи поглиблення стресу в суспільстві. Дотримання принципів соціальної відповідальності, об'єктивності та збалансованості матеріалів є запорукою довіри аудиторії, що особливо важливо в сучасну епоху інформаційного перевантаження та поширення фейкових новин.

Висновки

Швидкий розвиток інтернет-журналістики спричинив значні зміни в суспільстві, впливаючи на міжлюдські взаємодії, формування громадської думки та навіть на наше сприйняття реальності. Поширення дезінформації, поляризація суспільства та негативний вплив на психічне здоров'я – це лише

деякі з проблем, які вимагають негайного вирішення. Для того, щоб максимально використати потенціал цифрових технологій та мінімізувати їхні негативні наслідки, необхідно створити нові правила гри в онлайн-просторі, засновані на принципах етики, відповідальності та турботи про людину.

Список літератури

1. Луценко Г. В. Соціальні мережі як новий простір для комунікації та спілкування: матеріали III Міжнародної конференції, 12-15 лютого 2017 р. – К., 2017. – С. 26.19-27.02
2. Мельник О. В. Формування інтернет-залежності на основі користування соціальними мережами. Актуальні проблеми психології: Том I. Випуск 54. Київ: 2015, 79 с.
3. Обрящиков П. Вплив засобів масової інформації на формування громадської думки. Молодий вчений. 2022. № 45 (440).